

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____

На № _____ від _____

Рахункова палата України

*Щодо опрацювання Звіту про результати аналізу
ефективності управління корпоративними правами
держави у нафтогазовому комплексі*

Відповідно до листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 12.06.2019 № 04-13/10-950(111456), листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 14.06.2019 № 12076/0/2-19 до листа Рахункової палати від 29.05.2019 № 02-1620 та доручення Кабінету Міністрів України від 02.07.2019 № 18828/3/1-19 до листа Рахункової палати від 29.05.2019 № 02-1619 та звернення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 12.06.2019 № 04-13/10-950(111456) Мінекономрозвитку, в межах компетенції, опрацювало Звіт про результати аналізу ефективності управління корпоративними правами держави у нафтогазовому комплексі, затверджений Рішенням Рахункової палати від 09.04.2019 № 8-1 (далі – рішення), і повідомляє.

До пункту 1 та пункту 5 щодо несвоєчасного затвердження фінансових планів Компанії на 2016-2018 роки, а також щодо затвердження інвестиційних та стратегічних планів АТ «НАК «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України»/Компанія) внаслідок чого Компанією не забезпечено належного планування, нарахування та сплати до державного бюджету дивідендів, нарахованих на державну частку (сторінки 1- 2, 4- 5).

Щодо затвердження фінансового плану Компанії на 2016 рік

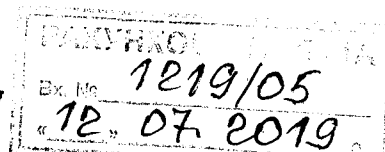
Мінекономрозвитку неодноразово зверталось до НАК «Нафтогаз України» стосовно подання на затвердження в установленому порядку проекту фінансового плану на 2016 рік (в тому числі стратегічного та інвестиційного планів), а саме листами: від 12.02.2016 № 3243-09/3704-07; від 16.03.2016 № 3243-09/7433-07; від 21.03.2016 № 3243-09/8072-08; від 06.04.2016 № 3243-09/10127-07; від 04.05.2016 № 3243-09/12967-07.

Проект фінансового плану надійшов на опрацювання до Мінекономрозвитку 18.05.2016 (вх. № 08/30250-16).

За результатами опрацювання проекту Мінекономрозвитку, Мінфіном та Міненерговугілля 10.06.2016 Мінекономрозвитку провело узгоджувальну нараду під головуванням першого заступника Міністра Ю. Ковалів та за участі представників міністерств та НАК «Нафтогаз України» та прийнято рішення доопрацювати проект фінансового плану з урахуванням наданих зауважень.

М2 Мінекономрозвитку

Вих. № 3222-01/28352-03 від 10.07.2019 09:32:17

№1219/05 від 12.07.2019

Оскільки НАК «Нафтогаз України» звернувся з поданням доопрацьованого проекту, Мінекономрозвитку надіслало листи-запити щодо подання доопрацьованого фінансового плану – від 22.06.2016 № 3243-09/18722-08 та від 12.07.2016 № 3243-09/21140-07.

Отриманий у липні 2016 року проект фінансового плану було опрацьовано Мінекономрозвитку, Мінфіном та Міненерговугілля та до нього були надані зауваження (лист від 12.08.2016 № 3243-09/26033-07). Крім того, при доопрацюванні проекту були надані додаткові зауваження (лист від 06.10.2016 № 3243-09/32151-08 та від 29.11.2016 № 3243-09/38539-07).

Фінансовий план та основні показники руху коштів НАК «Нафтогаз України» як окремої юридичної особи на 2016 рік було затверджено 30.11.2016 (розпорядження Кабінету Міністрів України № 1009).

Щодо затвердження фінансового плану Компанії на 2017 рік

Перший раз проект фінансового плану на 2017 рік НАК «Нафтогаз України» подав до Кабінету Міністрів України 25.04.2017, який надійшов до Мінекономрозвитку (лист Кабінету Міністрів України від 27.04.2017 № 16820/1/1-17).

За результатами опрацювання Мінекономрозвитку, Мінфіном та Міненерговугілля до проекту були надані зауваження.

Доопрацьований проект фінансового плану надійшов на опрацювання до Мінекономрозвитку 08.06.2017 (вх. № 07/40253-17).

Після опрацювання Мінекономрозвитку, Мінфіном та Міненерговугілля проект фінансового плану було направлено до Кабінету Міністрів України для розгляду та затвердження в установленому порядку (лист від 12.07.2019 № 3243-01/23909-01), а також протокол узгодження позицій (лист від 18.07.2019 № 3243-01/24654-01).

Фінансовий план НАК «Нафтогаз України» на 2017 рік було затверджено 19.07.2017 (розпорядження Кабінету Міністрів України № 488).

Щодо затвердження фінансового плану Компанії на 2018 рік

Перший раз проект фінансового плану на 2018 рік НАК «Нафтогаз України» подав до Кабінету Міністрів України 20.11.2017, який направлено до Мінекономрозвитку листом Кабінету Міністрів України від 24.11.2017 № 46678/1/1-17.

За результатами опрацювання Мінекономрозвитку, Мінфіном та Міненерговугілля до проекту були надані зауваження, які направлені НАК «Нафтогаз України» листом Мінекономрозвитку від 09.01.2018 № 3243-09/882-07.

НАК «Нафтогаз України» листом від 24.04.2018 № 31-230/1.8/КМ-18 поінформував, що підготовці проекту фінансового плану на 2018 рік перешкоджають такі проблемні питання:

невизначеність щодо рівня цін, за якими має реалізовуватись природний газ категоріям споживачів, визначеним у Положенні про покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 (дія постанови до 01.06.2018), а також невизначеність дати та порядку переходу до нерегульованого (ринкового) ціноутворення для побутових споживачів та виробників теплової енергії;

не розроблено та не затверджено порядок отримання суб'єктом господарювання, на якого покладено спеціальні обов'язки, компенсації економічно обґрунтованих витрат, понесених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку, як це передбачено пунктом 7 статті 11 Закону України «Про ринок природного газу».

Оскільки відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 22.03.2017 № 187 питання розрахунку ціни природного газу на рівні імпортного паритету та розміщення на власному офіційному веб-сайті інформації про таку ціну і про деякі умови виконання спеціальних обов'язків, які покладаються на суб'єктів ринку природного газу, належать до компетенції Міненерговугілля, Мінекономрозвитку направило лист Міненерговугілля (від 04.05.2018 № 3243-08/19149-03).

Міненерговугілля листом від 02.08.2018 № 04/31-6195 повідомило, що при підготовці проекту фінансового плану на 2018 рік НАК «Нафтогаз України» може застосовувати діючі ціни та керуватись діючим законодавством, а при їх зміні – вносити зміни до затвердженого фінансового плану відповідно до Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкту господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205 (далі – Порядок).

НАК «Нафтогаз України» листом від 11.06.2018 № 31-3740/1.8-18 повідомила Мінекономрозвитку, що положення постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 (із змінами) суттєво впливають на показники фінансового плану Компанії та фінансовий план не може бути сформований належним чином.

Мінекономрозвитку листом від 15.06.2018 № 3243-09/25898-08 звернулось до НАК «Нафтогаз України» стосовно негайного подання на затвердження в установленому порядку проекту фінансового плану з урахуванням раніше наданих зауважень.

Новий проект фінансового плану НАК «Нафтогаз України» надав Кабінету Міністрів України 19.12.2018, який було направлено для опрацювання в установленому порядку Мінекономрозвитку, Мінфіну та Міненерговугілля 21.12.2018 (лист КМУ № 50739/1/1-18).

Мінфін та Міненерговугілля вкотре надали свої зауваження листами від 29.12.2018 № 24020-10-5/35246 та від 09.01.2019 № 03/13-226 відповідно, зазначивши при цьому, що відповідно до Порядку фінансовий план підприємства за рік, що минув, не підлягає затвердженню. Зауваження були направлені НАК «Нафтогаз України» листом Мінекономрозвитку від 11.01.2019 № 3243-09/1330-08.

Мінекономрозвитку повідомило Кабінет Міністрів України щодо позицій Мінфіну та Міненерговугілля листом від 18.04.2019 № 3243-01/16697-01.

Щодо розроблення та затвердження інвестиційних і стратегічних планів Компанії зазначаємо, що незважаючи на неодноразові звернення Мінекономрозвитку, НАК «Нафтогаз України» жодного разу не подавала на затвердження проекти стратегічного та інвестиційних планів.

Враховуючи викладене, Мінекономрозвитку, в межах компетенції, вживало всіх можливих заходів щодо оперативного опрацювання та подання на розгляд Уряду проектів фінансових планів Компанії на 2016-2018 роки, а також щодо розроблення Компанією інвестиційних і стратегічних планів.

До пункту 3 щодо того, що на сьогодні на законодавчому рівні не встановлено повноважень Кабінету Міністрів України як безпосереднього суб'єкта управління об'єктами державної власності. Закони України «Про управління об'єктами державної власності» та «Про Кабінет Міністрів України» не конкретизують повноваження Уряду щодо управління об'єктами державної власності (сторінки 2-3).

Відповідно до статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону.

Закон України «Про управління об'єктами державної власності» (далі - Закон) визначає правові основи управління об'єктами державної власності.

Частиною першою статті 5 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України є суб'єктом управління, що визначає об'єкти управління державної власності, стосовно яких виконує функції з управління, а також об'єкти управління державної власності, повноваження з управління якими передаються іншим суб'єктам управління, визначеним цим Законом.

Статтею 6 Закону визначені повноваження уповноважених органів управління об'єктами державної власності, які також є повноваженнями Кабінету Міністрів України, як уповноваженого органу управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки.

Статтею 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» також визначені повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки.

Статтею 33 Закону України «Про акціонерні товариства» визначено повноваження загальних зборів акціонерів товариства, що є вищим органом управління товариства. Крім того, загальні збори можуть вирішувати й інші питання, згідно із статутом товариства.

На сьогодні Кабінет Міністрів України є уповноваженим органом управління та виконує функції загальних зборів акціонерів щодо НАК «Нафтогаз України», ПАТ «Ліки України», ПАТ «Укراгролізинг» тощо. Повноваження Кабінету Міністрів України, як вищого органу управління зазначеними товариствами, визначені також статутами цих товариств.

Враховуючи викладене, повноваження Кабінету Міністрів України, як суб'єкта управління об'єктами державної власності, визначені законодавством та не потребують додаткового врегулювання.

До пункту 4 щодо того, що Кабінетом Міністрів України самостійно прийнято рішення про передачу повноважень з управління корпоративними правами держави щодо НАК «Нафтогаз України» від Міненергосувугілля до Мінекономрозвитку, у спосіб не передбачений статтею 5 Закону, а саме, що таке рішення приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Мінекономрозвитку. Аналогічна ситуація склалася і при прийнятті Урядом рішення про передачу зазначених повноважень щодо Компанії від Мінекономрозвитку до Кабінету Міністрів України (сторінки 3-4).

Статтею 116 Конституції України встановлено, що Кабінет Міністрів України здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону.

Частиною першою статті 1 Закону визначено, що управління об'єктами державної власності це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Згідно з частиною першою статті 5 Закону Кабінет Міністрів України є суб'єктом управління, що визначає об'єкти управління державної власності, стосовно яких виконує функції з управління, а також об'єкти управління державної власності, повноваження з управління якими передаються іншим суб'єктам управління, визначеним цим Законом.

Враховуючи викладене, Кабінету Міністрів України, як головному органу, що здійснює управління об'єктами державної власності, Конституцією України та Законом надано повноваження щодо прийняття рішень про визначення об'єктів

управління державної власності, повноваження з управління якими передаються іншим суб'єктам управління.

Відповідно до § 55⁻² Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2006 № 950 (далі - Регламент), в редакції, що діяла на момент прийняття зазначених рішень, було встановлено, що у невідкладних випадках, а також з питань спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція) Прем'єр-міністр або міністр за погодженням з Прем'єр-міністром може під час засідання Кабінету Міністрів внести на розгляд Кабінету Міністрів проект акта без дотримання вимог цього Регламенту щодо погодження і консультацій, проведення правової експертизи Мін'юстом, розгляду на засіданні урядового комітету.

Мінекономрозвитку, відповідно до § 55⁻² Регламенту подало на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання вдосконалення корпоративного управління публічного акціонерного товариства «НАК «Нафтогаз України», що був розроблений на виконання пункту 28 Плану заходів щодо реформування газового сектору, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 375, та протокольного рішення Кабінету Міністрів України від 16.10.2015 № 112 «Деякі питання корпоративного управління суб'єктами господарювання нафтогазового комплексу».

Зазначеним проектом постанови пропонувалось встановити, що управління 100 відсотками акцій НАК «Нафтогаз України» здійснює Мінекономрозвитку.

На виконання рішення наради у Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. 19.09.2016 щодо розгляду питань реструктуризації НАК «Нафтогаз України» та з метою здійснення Кабінетом Міністрів України ефективного управління Компанією, як засновником та єдиним акціонером, Мінекономрозвитку подало на розгляд Уряду проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Зазначеним проектом постанови пропонувалось встановити, що управління 100 відсотками акцій НАК «Нафтогаз України» здійснює Кабінет Міністрів України.

Враховуючи викладене, Кабінетом Міністрів України рішення про передачу повноважень з управління корпоративними правами держави щодо НАК «Нафтогаз України» від Міненерговугілля до Мінекономрозвитку, та від Мінекономрозвитку до Кабінету Міністрів України прийняті з дотриманням вимог статті 5 Закону, а саме за поданням Мінекономрозвитку.

До пункту 4 щодо порушення строку здійснення передачі акцій Компанії, визначеного постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 675, від Мінекономрозвитку до Кабінету Міністрів України (сторінка 4).

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 675 «Деякі питання управління публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» установлено, що управління 100 відсотками акцій держави НАК «Нафтогаз України» здійснює Кабінет Міністрів України (пункт 1 постанови), та доручено Мінекономрозвитку передати у десятиденний строк з дня набрання чинності цією постановою 100 відсотків акцій НАК «Нафтогаз України» в управління Кабінету Міністрів України (пункт 2 постанови).

Чинні нормативно-правові акти з питань передачі повноважень з управління корпоративними правами від одного суб'єкта управління до іншого передбачають вжиття саме суб'єктом управління, якому передаються такі корпоративні права, заходів з переведення та оформлення цінних паперів на відповідному рахунку в депозитарній установі.

Так, пунктом 5 Порядку передачі повноважень з управління корпоративними правами держави суб'єктам управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2012 № 1146, встановлено, що у разі прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про передачу повноважень з управління корпоративними правами держави суб'єкт управління, на якого відповідно до прийнятого рішення покладені такі повноваження, здійснює заходи щодо їх оформлення в установленому порядку.

Пунктами 17–19 глави 1 розділу V Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.04.2013 № 735, зареєстрованого в Мін'юсті 27.06.2013 за № 1084/23616 (далі – Положення), визначено заходи, які необхідно вжити при передачі повноважень з управління цінними паперами, що є об'єктом державної власності, від одного суб'єкта управління до іншого, зокрема:

вжиття заходів, пов'язаних з передачею повноважень з управління цінними паперами, зокрема шляхом переведення прав на цінні папери на відповідний рахунок у цінних паперах, здійснюється суб'єктом управління, до якого передаються повноваження з управління цінними паперами, з урахуванням особливостей, що стосуються депозитарної установи, у якій цим суб'єктом управління відкрито або буде відкрито рахунок у цінних паперах;

повноваження попереднього суб'єкта управління як керуючого рахунком у цінних паперах держави щодо цінних паперів, переданих в управління новому суб'єкту управління, припиняються після внесення депозитарною установою змін до анкети рахунку в цінних паперах держави, якщо зміна керуючого рахунком у цінних паперах держави за цінними паперами відбувається в межах однієї депозитарної установи, в інших випадках – після переведення прав на цінні папери на рахунок у цінних паперах держави, відкритий в іншій депозитарній установі, в якій новим суб'єктом управління набуто статусу керуючого рахунком за цими цінними паперами.

Таким чином, передача 100 відсотків акцій НАК «Нафтогаз України» в управління Кабінету Міністрів України мала бути здійснена відповідно до норм Положення, які передбачають вжиття відповідних заходів з боку суб'єкта управління, якому передаються повноваження з управління зазначеними цінними паперами.

У зв'язку з викладеним, Мінекономрозвитку тричі (листами від 17.10.2016 № 3242-01/33074-01, від 09.11.2016 № 3242-01/35918-01 і від 05.12.2016 № 3241-01/39131-01) зверталось до Кабінету Міністрів України стосовно вирішення питання передачі 100 відсотків акцій НАК «Нафтогаз України» в управління Кабінету Міністрів України в порядку, встановленому пунктами 17–19 глави 1 розділу V Положення.

Відповідне рішення Кабінету Міністрів України було прийнято лише 01.03.2017 (пункт 1 розділу 7 протоколу № 17 засідання Кабінету Міністрів України від 01.03.2017), на виконання якого Мінекономрозвитку забезпечило:

укладення від імені Кабінету Міністрів України з ПАТ «АБ «Укргазбанк» додаткового договору № 26 від 28.03.2017 до Договору про обслуговування рахунку в цінних паперах № 50009997/14/299 від 28.11.2014;

облік з 28.03.2017 прав на цінні папери – 100 % акцій АТ «НАК «Нафтогаз України» на рахунку в цінних паперах держави, керуючим яким є Кабінет Міністрів України.

Враховуючи викладене, Мінекономрозвитку, в межах компетенції, вжило всіх можливих заходів щодо здійснення передачі акцій Компанії від Мінекономрозвитку до Кабінету Міністрів України.

До пункту 4 щодо зволікання Мінекономрозвитку із затвердженням протягом чотирьох місяців 2016 року складу наглядової ради Компанії (сторінка 4).

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 05.12.2015 № 1002 у редакції, що діяла з 05.12.2015 по 04.10.2016 встановлено, що склад наглядової ради Компанії становить 5 осіб (три незалежні члени наглядової ради та два представника держави), і затверджується Мінекономрозвитку, як акціонером Компанії, пропозиції щодо призначення кандидатур на посади членів наглядової ради Компанії вносяться Мінекономрозвитку Комітетом з призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств (далі – Комітет), утвореним відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777. Кандидатури, що будуть внесені Мінекономрозвитку таким комітетом, підбираються ним самостійно із залученням у разі потреби фахівців з відбору персоналу та відповідно до критеріїв, визначених законодавством, Статутом та положенням про наглядову раду Компанії, без проведення конкурсного відбору. Два представники держави з числа членів наглядової ради Компанії призначаються Мінекономрозвитку, один з яких за погодженням з Президентом України, другий - з Кабінетом Міністрів України.

Отже, затвердження Мінекономрозвитку, як акціонером Компанії, складу наглядової ради Компанії здійснювалося на підставі пропозицій Комітету щодо призначення кандидатур на посади членів наглядової ради Компанії, одна кандидатура представника держави у складі наглядової ради Компанії мала бути погоджена Президентом України, друга – Кабінетом Міністрів України.

Кандидатури трьох незалежних членів наглядової ради Компанії були внесені Комітетом на затвердження Мінекономрозвитку, за результатами засідань Комітету 12.03.2016 та 16.03.2016.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 251 було погоджено кандидатуру Ковалів Ю.І. - першого заступника Міністра економічного розвитку і торгівлі для призначення її як представника держави членом наглядової ради НАК «Нафтогаз України».

Кандидатура Ковалів Ю.І. щодо призначення на посаду члена наглядової ради Компанії була внесена на затвердження Мінекономрозвитку за результатами засідання Комітету 07.04.2016.

За результатами засідання Комітету 20.04.2016 Комітетом були внесені пропозиції Мінекономрозвитку щодо призначення на посаду члена наглядової ради Компанії, який є представником держави та погоджений Президентом України, Демчишина В.В.

Відповідно до наказу Мінекономрозвитку від 25.03.2016 № 504 було обрано трьох незалежних членів наглядової ради Компанії. Двох представників держави обрано до складу наглядової ради Компанії, відповідно до наказів Мінекономрозвитку від 12.04.2016 № 677 та від 21.04.2016 № 725.

Враховуючи викладне, Мінекономрозвитку своєчасно обрало членів наглядової ради Компанії у спосіб встановлений законодавством.

До пункту 12 щодо відсутності контролю з боку Кабінету Міністрів України як суб'єкта управління Компанії та незабезпечення Компанією оприлюднення інформації про її діяльність, відповідно до вимог статті 90 Господарського кодексу України (сторінка 8).

Відповідно до статті 51 Закону України «Про акціонерні товариства» наглядова рада акціонерного товариства є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства і в межах компетенції, визначеної статутом та цим Законом,

здійснює управління акціонерним товариством, а також контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

Підпунктом 11³ частини другої статті 52 Закону України «Про акціонерні товариства» та підпункту 21 пункту 69 Статуту АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» встановлено, що здійснення контролю за своєчасністю надання (опублікування) товариством достовірної інформації про його діяльність відповідно до законодавства тощо, належить до повноважень наглядової ради Компанії.

Повноважень загальних зборів Компанії, в особі Кабінету Міністрів України, щодо забезпечення контролю за оприлюдненням інформації про її діяльність, відповідно до вимог статті 90 Господарського кодексу України, зазначеним Законом та Статутом не визначено.

Щодо розгляду розділу прийнятих Рахунковою палатою рішень

До підпункту 3.2. пункту 3 рішення щодо розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України проектів змін до законодавчих актів щодо забезпечення контролю за діяльністю господарських товариств (сторінка 9).

Статтею 5 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України приймає рішення про створення, реорганізацію та ліквідацію господарських структур і визначає уповноважені органи управління, які здійснюють контроль за їх діяльністю.

Відповідно до статті 5² Закону Мінекономрозвитку здійснює контроль за виконанням суб'єктами управління функцій з управління об'єктами державної власності шляхом проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності.

Статтею 6 Закону визначено повноваження уповноважених органів управління, які:

1) затверджують статuti (положення) підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, і господарських структур та здійснюють контроль за їх дотриманням;

2) затверджують стратегічні плани розвитку державних унітарних підприємств та господарських товариств, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють, та здійснюють контроль за їх виконанням;

3) затверджують річні фінансові та інвестиційні плани, а також інвестиційні плани на середньострокову перспективу (3-5 років) державних підприємств і господарських структур, що належать до сфери їх управління, та здійснюють контроль за їх виконанням у встановленому порядку;

4) передають функції з управління об'єктами державної власності господарським структурам та здійснюють контроль за діяльністю господарських структур;

5) ведуть облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні, здійснюють контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів;

6) організовують контроль за використанням орендованого державного майна тощо.

Контроль за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, відповідно до статті 16 Закону, здійснюють Кабінет Міністрів України, Фонд державного майна України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, уповноважені органи управління, органи державної контрольно-ревізійної служби, інші контролюючі органи шляхом проведення аналізу законності та оцінки ефективності виконання суб'єктами управління визначених обов'язків відповідно до законодавства України.

Частиною сьомою статті 16 встановлено, що органи державної контрольно-ревізійної служби в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, проводять державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, спрямований на запобігання фінансовим порушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного майна.

Відповідно до статті 51 Закону України «Про акціонерні товариства» наглядова рада акціонерного товариства є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства і в межах компетенції, визначеної статутом та цим Законом, здійснює управління акціонерним товариством, а також контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

Статтею 52 зазначеного Закону визначені повноваження наглядової ради щодо управління товариством.

Наглядова рада, відповідно до статті 56 зазначеного Закону, може прийняти рішення щодо запровадження в товаристві посади внутрішнього аудитора (створення служби внутрішнього аудиту). Служба внутрішнього аудиту проводить перевірки фінансово-господарської діяльності товариства за результатами фінансового року і спеціальні перевірки фінансово-господарської діяльності та систем внутрішнього контролю.

Враховуючи викладене, питання забезпечення контролю за діяльністю господарських товариств врегульовано законодавством та не потребує додаткового врегулювання.

До підпункту 3.3. пункту 3 рішення щодо встановлення чітких повноважень Кабінету Міністрів України щодо управління суб'єктами господарювання, що належать до сфери його управління, шляхом внесення змін до законодавства (сторінка 9).

Обґрунтування щодо недоцільності розроблення та внесення змін до законодавства в частині конкретизації повноважень Кабінету Міністрів України щодо управління суб'єктами господарювання, що належать до сфери його управління, надано в інформації до пункту 3 рішення (сторінки 2-3).

До підпункту 3.5 пункту 3 рішення щодо посилення персональної відповідальності керівників господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, за неоприлюднення в установленому законодавством порядку інформації про діяльність таких товариств, шляхом внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.1999 № 859 "Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств", якими передбачити ненарахування винагороди у разі неоприлюднення в установленому законодавством порядку або неповного оприлюднення інформації про діяльність таких товариств (сторінка 9).

Відповідно до статті 90 Господарського кодексу України, відповідальність за оприлюднення та достовірність інформації, визначеної цією статтею, несе голова виконавчого органу господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі або територіальній громаді, а також господарського товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) якого належать господарському товариству, частка держави або територіальної громади в якому становить 100 відсотків, відповідно до законів України та умов укладеного з ним контракту.

Відповідно до статті 163¹⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення, порушення порядку оприлюднення фінансової звітності або

консолідованої фінансової звітності разом з аудиторським звітом тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, - тягне за собою накладення штрафу від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Враховуючи викладене, питання відповідальності керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки за неоприлюднення інформації про діяльність господарського товариства врегульовано законодавством та не потребує додаткового врегулювання.

До підпункту 3.6 пункту 3 рішення щодо доповнення пункту 1 Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832, інформацією стосовно своєчасності затвердження річних фінансових планів суб'єктів господарювання, а також оприлюднення в установленому законодавством порядку інформації про їх діяльність (сторінка 9).

Відповідно до пункту 1 Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832 (далі – Порядок 832), контроль за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності здійснюється шляхом проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності (далі – моніторинг), у тому числі аналіз інформації про виконання суб'єктами управління функцій з управління об'єктами державної власності.

Відповідно до Критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832, стан затвердження фінансових планів суб'єктів господарювання є одним із критеріїв ефективності управління об'єктами державної власності та складовою оцінки суб'єкта управління (повноти та своєчасності виконання суб'єктом управління покладених на нього повноважень).

Порядком оприлюднення інформації про діяльність державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 1067 (далі – Порядок 1067), визначено види інформації, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, періодичність та строки її оприлюднення. Зазначені в Порядку 1067 строки не співпадають з строками подання інформації для здійснення моніторингу відповідно до Порядку 832.

Законодавством не визначено повноважень суб'єктів управління з питань оприлюднення інформації про діяльність суб'єктів господарювання.

Враховуючи зазначене, доповнення пункту 1 Порядку 832 інформацією стосовно своєчасності затвердження річних фінансових планів суб'єктів господарювання, а також оприлюднення в установленому законодавством порядку інформації про їх діяльність є недоцільним.

До підпункту 3.10. пункту 3 та підпункту 4.1. пункту 4 рішення щодо визнання таким, що втратив чинність наказу Мінекономрозвитку від 19.09.2016 № 1577 “Про затвердження нової редакції Статуту публічного акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України” (сторінка 10).

Мінекономрозвитку наказом від 09.07.2019 № 1160 визнано таким, що втратив чинність, наказ Мінекономрозвитку від 19.09.2016 № 1577 «Про затвердження нової редакції Статуту публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

До підпункту 4.2. пункту 4 рішення щодо доповнення Додатку 1 «Перелік критеріїв оцінки результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання» до Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253, критеріями оцінки виконання керівниками умов контракту в частині вчасного затвердження/затвердження з порушеннями установлених термінів/незатвердження (непогодження) в установленому законодавством порядку річного фінансового плану суб'єкта господарювання; оприлюднення/невчасного оприлюднення/неоприлюднення в установленому законодавством порядку інформації про діяльність підприємства (сторінка 10-11).

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 6 Закону уповноважені органи управління відповідно до покладених на них завдань призначають на посаду та звільняють з посади керівників державних унітарних підприємств, у яких не утворено наглядову раду, установ, організацій та господарських структур, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, та в яких не утворено наглядову раду, укладають і розривають з ними контракти, здійснюють контроль за дотриманням їх вимог.

Контракт з керівником суб'єкта господарювання державного сектору економіки укладається міністерством, Фондом державного майна, іншим органом, що здійснює управління об'єктами державної власності, у порядку, передбаченому постановами Кабінету Міністрів України від 19.03.1993 № 203 «Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у державній власності» і від 02.08.1995 № 597 «Про Типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності», статутом зазначеного суб'єкта (абзац третій пункту 12 постанови Кабінету міністрів України від 03.09.2008 № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки»).

Пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 02.08.1995 № 597 визначено, що керівники підприємств, які є у державній власності, щокварталу до 25 числа місяця, що настає за звітним періодом, подають органам, уповноваженим управляти відповідним державним майном, звіт про виконання показників, передбачених контрактом.

Відповідно до пунктів 6 та 7 частини першої статті 6 Закону уповноважені органи управління відповідно до покладених на них завдань затверджують річні фінансові та інвестиційні плани, а також інвестиційні плани на середньострокову перспективу (3-5 років) державних підприємств і господарських структур, що належать до сфери їх управління, та здійснюють контроль за їх виконанням; проводять моніторинг фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів підприємств, що належать до сфери їх управління та вживають заходів до поліпшення їх роботи.

Додатком 1 «Перелік критеріїв оцінки результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання» до Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253, визначено перелік критеріїв за якими здійснюється оцінка фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Відповідно до Критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832, стан затвердження фінансових планів суб'єктів господарювання є одним із критеріїв ефективності управління об'єктами державної власності та складовою оцінки суб'єкта управління (повноти та своєчасності виконання суб'єктом управління покладених на нього повноважень).

Враховуючи зазначене, доповнення Додатку 1 «Перелік критеріїв оцінки результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання» до Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 15.03.2013 № 253, критеріями оцінки виконання керівниками умов контракту в частині вчасного затвердження/затвердження з порушеннями установлених термінів/незатвердження (непогодження) в установленому законодавством порядку річного фінансового плану суб'єкта господарювання; оприлюднення/невчасного оприлюднення/неоприлюднення в установленому законодавством порядку інформації про діяльність підприємства є недоцільним.

**Перший заступник Міністра
економічного розвитку і торгівлі України**

Максим НЕФЬОДОВ